

3.1.4 CONSERVACIÓ DE LES ESPÈCIES I LES COMUNITATS

La necessitat de garantir la conservació d'espècies i comunitats es fa cada cop més inexcusable a causa de l'esgotament de molts recursos naturals resultat d'una explotació sovint incontrolada i que pot provocar la desaparició d'espècies de la flora i de la fauna, que, en el pitjor dels casos, pot ser irreversible, a més de la degradació dels espais naturals que fins ara no s'havien vist excessivament alterats per accions antropògenes.

Les mesures preses fins ara es basen tant en un extens i complex marc normatiu que estableix mesures de conservació dels diferents components de la diversitat biològica, ja sigui a nivell internacional, comunitari, estatal o català, com en tota una sèrie de programes de conservació de la fauna, la flora i les comunitats.

Pel que fa referència als programes de conservació de la fauna autòctona, destaquen les iniciatives relacionades amb el manteniment de poblacions de truita autòctones, el programa de conservació i millora de l'angula, campanyes de control d'espècies exòtiques, i l'establiment i gestió d'espais destinats a la protecció de la fauna, ja sigui com a resultat de l'activitat cinegètica, les reserves nacionals de caça, o la designació de zones d'especial protecció per les aus en aplicació de la directiva comunitària sobre la conservació d'ocells silvestres.

Els programes de conservació de la flora autòctona es centren en iniciatives relacionades amb l'aprofitament d'espècies medicinals autòctones, l'establiment de normes sobre plantes autòctones destinades a la revegetació, el control d'espècies exòtiques, la creació d'una xarxa d'observació i vigilància dels alguers de posidònia, i la creació del Centre de conservació de plantes cultivades de can Jordà, al Parc natural de la zona volcànica de la Garrotxa.

La utilització de l'instrument comunitari de finançament LIFE ha permès l'endegament de diverses iniciatives per a la protecció de comunitats, ja sigui des de la Generalitat de Catalunya (el projecte de restauració i gestió integrada de l'illa de Buda), l'Administració local (el projecte de gestió dels estanys de Sils), o les ONG (el projecte de gestió de la punta de la Mòra).

L'aplicació del reglament comunitari sobre mètodes de producció agrària compatibles amb les exigències de la protecció del medi ambient i la conservació de l'espai natural, no ha estat gaire afortunada, doncs dels 9 programes zonals redactats a Catalunya, i aprovats per la Comissió de les Comunitats Europees l'any 1995, solament s'han iniciat els corresponents a les zones humides incloses en les àrees Ramsar, i al conreu de l'avellaner.

Recentment ha estat presentada pel Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i el Departament de Medi Ambient la Proposta de llocs d'importància comunitària per la Xarxa Natura 2000 a Catalunya, corresponents a la regió alpina i a la regió mediterrània. Per a la designació de LIC's s'ha partit de la delimitació del PEIN, i per la determinació i selecció de llocs s'ha fet l'estudi de cadascun dels espais, per la

qual cosa s'ha pogut valorar la presència i l'estat de conservació dels hàbitats i de les espècies. En conjunt son 68 LIC que incorporen 108 espais inclosos al PEIN.

Cal destacar l'elaboració de tot un conjunt de projectes destinats a obtenir informació i a realitzar bases de dades sobre diferents elements i sistemes naturals que està realitzant el Departament de Medi Ambient: banc de dades de flora i vegetació de Catalunya; programa de seguiment de les poblacions de rojalòcers com a bioindicadors de la qualitat ambiental a Catalunya; etc.

Objectius a assolir:

- Incrementar les actuacions relacionades amb la conservació de les espècies de la fauna i la flora i les comunitats, establint les dotacions pressupostàries adequades, i realitzant els necessaris programes de seguiment i recuperació de poblacions i espècies de tots els grups taxonòmics de flora i fauna presents a Catalunya.
- Assegurar la conservació d'espècies i comunitats que, per la seva fragilitat i alta vulnerabilitat, necessiten de mesures que garanteixin la seva protecció, especialment les comunitats fluvials i de ribera, estèpiques i litorals, i les espècies endèmiques o en perill d'extinció.
- Garantir la conservació de les comunitats i espècies marines, establint les mesures de conservació adients i desenvolupant i aplicant les normatives sectorials en els aspectes de protecció del medi marí.
- Vetllar per la conservació de les plantes aromàtiques, medicinals i d'interès etnobotànic, regulant el seu aprofitament, endegant programes de conservació i promovent la seva producció.
- Fer un important esforç per garantir la conservació de comunitats animals i vegetals lligades als ambients agrorurals, desenvolupant, completant i dotant pressupostàriament els programes existents, i elaborant noves iniciatives per integrar els objectius de conservació amb el desenvolupament rural.
- Aprofundir en la conservació de les comunitats i espècies en el marc dels espais protegits i desenvolupar les previsions establertes en els diferents instruments de planejament (PEIN, Pla General de Política Forestal, etc.)
- Adequar i revisar l'actual normativa relacionada amb la conservació de la natura, unificar figures i normes de protecció, i compilar tota la normativa existent, tant específica com de caire sectorial.
- Potenciar la utilització dels instruments financers que la Unió Europea posa a l'abast per a l'aplicació de la política comunitària en matèria de conservació de la natura, tot garantint que s'apliquin a la conservació els instruments de finançament d'altres polítiques sectorials.